

A TANULMÁNYI BIZOTTSÁG JELENTÉSE
A TISZÁNINNENI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET 2025. JÚLIUS 19-I KÖZGYŰLÉSE SZÁMÁRA

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

A Szentírás számtalanszor szólít meg/fel bennünket, hogy tanuljunk. Mózes Izrael népének a törvényekkel kapcsolatban mondja: „tanuljátok meg, tartsátok meg és teljesítétek azokat!” (5Móz 5,2). Ézsaiás a jó cselekvésével és az igazságra való törekvéssel kapcsolatban biztat tanulásra (Ézs 1,17), míg Máté evangéliuma abban látja a tanulás szerepét, hogy meg tudjuk különböztetni az irgalmasság gyakorlását az üres áldozatbemutatótól (Mt 11,29), életünket pedig Jézus példájából, a szelídségből és alázatosságból tanulva élhetjük úgy, hogy lelkünk is nyugalmat talál (Mt 11,29). Akár hétköznapi emberi kapcsolatainkra vonatkozóan is folyton tanulnunk kell a megfelelő hozzáállást, hogy gyorsak legyünk a hallásra, de késedelmesek a szólásra és a haragra (Jak 1,19). Mindent összefogva két területen kell állandóan tanulnunk: Istent félni, és útjait, rendelkezéseit megérteni.

A tanulás minden keresztyén ember feladata ilyen értelemben, megvalósítása pedig az egyéni bibliaolvasás vagy igehallgatás által éppúgy lehetséges, mint imádságainkban tartott önvizsgálataink által, valamint hittapasztalataink egymással való közösségi megosztása által. A lelkipásztoroknak azonban különös felelősségük van, mivel mi nem csupán tanulásra, tudatos és odaszánt tanítványi létre vállalkoztunk (ez is erőnket és lehetőségeinket meghaladó feladat), hanem a ránk bízottak tanítására is, ebből fakadóan a tanulás kötelezettsége az átlagosnál nagyobb felelősségként van jelen életünkben.

Az egyházmegyei jelentésekből kiderül, hogy a lelkipásztorok egy csoportja a szervezett keretek között zajló tanulást még mindig nem találja beilleszthetőnek feladatokkal túlterheltnek tapasztalt életükbe, ugyanakkor öröndetes, hogy sokan (egyre többen) mégis megtalálják a módját az önképzésnek, és „áron is megveszik” az alkalmat, továbbá igényük van több továbbképzésre, amennyiben az tematikájában illeszkedik lelkipásztori valóságukhoz, lebonyolításában pedig figyelembe veszi életrendjüket, terhelhetőségüket.

A TIREK Tanulmányi Bizottsága éppen erre a meglévő igényre alapozva tekintette felelősségének, hogy a lelkésztovábbképzés ügyében előrehaladást érjünk el. Az előző évi Egyházkerületi Közgyűlés határozatban rögzítette TIREK Elnökségének feladatákként, hogy megalkossa a lelkésztovábbképzés kerületi szintű megszervezésének szabályozását. Ennek értelmében TIREK püspöke, ft. Barna Sándor 2025. január 30-án kelt levelében felkérte a Tanulmányi Bizottságot a szabályozás megalkotásához szükséges javaslat elkészítésére. A Tanulmányi Bizottság tagjainak ezen a helyen is szeretném megköszönni aktív részvételüket, különösen pedig építő és elkötelezett hozzáállásukat, hiszen mindnyájan megértették, hogy nem egy számonkérésből kiinduló rendszer felállítása a cél, melynek középpontjában a hiányosságok keresése és a megszügyenyítés áll, sokkal inkább egy élhető és a lehető legszélesebb lelkipásztori kör számára elérhető, hasznos és hatékony rendszer megalkotása, melynek középpontjában a testvéri bátorítást és a segítségnyújtás szándékát találja, aki jó szándékkal keresi a továbbképzés értelmét.

A Tanulmányi Bizottság javaslatát a kért határidőre, 2025. március 31-re elkészítette. A továbbiakban a jelentésem e javaslat teljes szövegének közreadása.

A TISZÁNINNENI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET **TANULMÁNYI BIZOTTSÁGÁNAK JAVASLATA**
AZ EGYHÁZKERÜLET ELNÖKSÉGE SZÁMÁRA
A LELKIPÁSZTOROK TOVÁBBKÉPZÉSE TÁRGYÁBAN

1. ALAPVETÉS

A Tiszáninneni Református Egyházkerület püspökének, ft. Barna Sándornak 2025. január 30-án kelt felkérő levele alapján TIREK Tanulmányi Bizottsága feladataként ismerte el, hogy egy javaslatot készítsen az egyházkerület Elnöksége számára az egyházkerületi lelkésztovábbképzés rendszerét illetően, különösen annak előmeneteli, szabályozási, adminisztratív rendjére.

A TB a javaslat elkészítésére 2025. március 31-ig kapott időt, ezért először március 3-án 16. órától Sárospatakon, majd március 24-én 16. órától Miskolcon ülésezett, végül online szavazással fogadta el jelen javaslat szövegét.

A javaslat elkészítése során a TB megismerte és alapul vette a „*Magyarországi Református Egyház zsinati szabályrendelete a Lelkésztovábbképzés egységes rendjére nézve a Magyarországi Református Egyházban*” című, 2011.01.01-én hatályba lépett zsinati szabályrendeletet, továbbá tájékozódott a többi Egyházkerület továbbképzési rendszereit illetően. Az egyházkerületi eltéréseket látva a TB tagjai megerősödtek abban, hogy amennyire a nevezett zsinati szabályrendelet szövege megengedi, javaslatát a TIREK lelkipásztorainak igényeihez, szükségleteihez, tapasztalataihoz és lehetőségeihez szabja.

TB tagjai egyetértettek abban, hogy a feladat nem egy továbbképzési részvételt kikényszerítő rendszer kereteinek megalkotása, sokkal inkább a lelkipásztorok továbbképzési részvételét támogató, motiváló, a továbbképzési tevékenységeket egységesítő és dokumentáló rendszer felállítására tett javaslat elkészítése. Közös meggyőződésünk, hogy a lelkipásztorok többségének határozott igénye van a fejlődésre, tudásuk bővítésére, elmélyítésére és jelen javaslat jó eszköze lehet a lelkipásztori szolgálat tudományos fejlesztése támogatásának. A javaslat megalkotása során hittel és reménységgel a pozitív hozzáállású lelkipásztorokat tekintettük kiindulási pontnak, és nem a visszaélési lehetőségekre fókuszáltunk, ugyanakkor igyekeztünk egy általánosan megtartható rendszer feltételeit, kereteit megalkotni.

2. ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSOK

A Zsinati Szabályrendelet értelmében a lelkipásztornak 6 évente 90 továbbképzési kreditet kell megszereznie, a számítás során 1 óra tanulmányi munka felel meg 1 kreditnek. Ez eltér a felsőoktatásban szerezhető kreditek munkaóra számításától, melyben 1 kredit 30 munkaórát feltételez.

A továbbképzési kreditek megszerzésének kötelezettsége vonatkozik TIREK kebelében aktívan szolgáló valamennyi gyülekezeti és intézményi lelkipásztorra 60 éves korig, bár hangsúlyozandó, hogy az idősebb szolgatársainkat is bátorítani kell a részvételre, felhívva figyelmüket arra a felelősségükre, mely tudásuk és tapasztalatuk megosztásában hárul rájuk a továbbképzési alkalmak megbeszélésein.

A rendszer egy egységes kezdő időpont megállapításával indítható el úgy, hogy megszervezhető és kezelhető legyen. A TB 2026. január 1-jét javasolja kezdő időpontnak. A 6 éves ciklust naptári évekhez kötötten egységesen kell kezelni: 2026-2031; 2032-2037; 2038 stb. A ciklus egységes kezelése teszi lehetővé a működő adminisztrációt.

A ciklus közben szolgálatba álló szolgatársak esetében

- ha kezdő lelkipásztorról van szó, akkor az adott ciklus hátralévő részére eső arányos (15kredit x év) creditszerzési kötelezettség áll fenn (példa: a 2028-ban szolgálatba álló lelkész 4x15, vagyis 60 kredit megszerzésére köteles)
- ha más egyházkerületekből érkező szolgatársról van szó, akkor az adott ciklus kezdetétől megszerzett kreditjeit hozza magával, mely beleszámít a ciklus 90 kreditjébe
- A rendelkezési állományból aktív állományba kerülő lelkészek esetében a továbbképzési ciklus fennmaradó éveivel arányos továbbképzési kreditet kell megszerezni.
- A Gyes-en és Gyed-en lévő szolgatársak ennek idejére mentesülnek a továbbképzési kötelezettség alól, visszatérésük után a továbbképzési ciklus fennmaradó éveivel arányos továbbképzési kreditet kell megszerezniük

Egyes ciklusok kreditjei a következő ciklusra nem átvihetőek, mivel a folyamatos önképzés támogatása a cél.

Egy továbbképzési ciklusra mentesül a továbbképzési kreditek megszerzésének kötelezettsége alól, aki az adott ciklusban

- felsőoktatási diplomát szerez
- phd képzésben abszolutóriumot szerez, vagy phd fokozatot szerez
- SRHE oktatói, akik eleget tesznek a foglalkoztatásukhoz szükséges publikációs kötelezettségeiknek és részt vesznek hazai vagy nemzetközi teológiai konferenciákon.
- SRHE valamelyik szakirányú továbbképzését elvégzi (mivel a megszerzett felsőoktatási kreditekhez rendelt tanulmányi órák száma messze meghaladja az elvárt óraszámot)

3. BESZÁMÍTHATÓ KREDITEK

TIREK-ben megvalósuló továbbképzéseken, konferenciákon, tanfolyamokon, szakirányú továbbképzéseken, úgy mint:

- SRHE által szervezett alkalmak
- SRHE FTI által szervezett - a 7. pontban meghatározott - továbbképzési alkalmak
- Az Egyházmegyék által szervezett – a 7. pontban meghatározott – teológiai előadások

Más módon

- TIREK elismeri a más egyházkerületek lelkésztovábbképzéseiben adott továbbképzési ciklusban megszerzett krediteket
- A REFPEDI szakmai konferenciáin és szakmai továbbképzéseiben való részvételt
- A lelkipásztori szolgálathoz kapcsolódó, de nem alapvető lelkipásztori feladatokhoz, hanem intézményfenntartáshoz vagy intézményben végzett munkához szükséges képzéseket, továbbképzéseket. Ez nem haladhatja meg a ciklusban megszerzendő kreditek felét (45 kreditet).
- Továbbképzési kredit szerezhető lektorált szaktudományos folyóiratban megjelent cikk írásával (10 kredit). Ez nem haladhatja meg a ciklusban megszerzendő kreditek felét (45 kreditet).
- A Doktorok Kollégiuma teológiai jellegű szekcióinak munkájában való részvétellel (nettó óraszám alapján), plusz kredit szerezhető itt előadás tartásával (10 kredit/előadás) vagy korreferátum tartásával (5 kredit értékben).
- Egyházmegyei lelkészértekezleten legalább 45 perc időtartamú tudományos előadás tartásával (5 kredit értékben).

4. Kreditek nyilvántartása

- A kredit megszerzéséről a mindenkor szervező állít ki igazolást. Ezen szerepelnie kell a szervező nevének, az alkalom címének, helyszínének és időpontjának, valamint a kreditértéknek (1 nettó óra = 1 kredit számítás alapján).

A kredit megszerzéséről való igazolás megszerzése, és beszámíttatása az igazolások eljuttatásával a lelkipásztor személyes felelőssége.

A creditszerzés a lelkési szolgálathoz kapcsolódó kötelezettség, ezért célszerű egyházkerületi szinten kezelni az adminisztrációs rendszert. Több Egyházkerületben külön Intézet vagy Főosztály foglalkozik ezzel. Ugyanakkor SRHE nyitott a maga lehetőségeihez mérten segítséget ajánlani ebben egy TIREK-SRHE között megkötendő külön megállapodás alapján.

Az adatgyűjtést és adatkezelést hatékonyabbá teszi, ha a lelkipásztorok által kitöltött éves beszámolók tanulmányokra vonatkozó kérdései közé bekerül a továbbképzéseken szerzett kreditekre vonatkozó kérdéssor (hány kredit, milyen eseményen, mikor).

A TB minden év januárjában ülést tart, hogy a beszámítás szempontjából kérdéses kreditekről döntsön, illetve megállapítsa az éves creditszerzéseket. A lelkipásztorok tájékoztatást kapnak saját megszerzett kreditjeikről, illetve ezek alapján történik a megyei tanulmányi előadók tájékoztató listájának összeállítása arról, hogy kik teljesítették megyéjükben a részarányos 15 kreditet. A TB a továbbképzések előrehaladásáról ehhez az üléshez kapcsoltn évente tájékoztatást készít az egyházkerület Elnöksége számára.

5. Motiváció

- A szankciókról: Az egyházkerületek nagyon eltérően viszonyulnak az elegendő továbbképzési kreditet nem szerző lelkipásztorok szankcionálásához. Az általunk ismert összegyűjtött tapasztalatok azt mutatják, hogy a rendszer sehol sem működik igazán. A maximum szankció az, hogy ha egy lelkipásztor gyülekezetet akar váltani, más egyházmegyében vagy egyházkerületben tervez szolgálati helyet találni, azt csak akkor teheti meg, ha megszerezte a továbbképzési kreditjeit. Ehhez TIREK „továbbképzési ciklusok” rendszeréhez igazítva azt lehet hozzátenni, hogy a ciklus kezdetétől a gyülekezetváltást megelőző teljes naptári évig számolt évekre eső arányos kredit megszerzése kérhető számon. (példa: 2029-es gyülekezetváltás esetén 2028-ig 2026-tól három befejezett naptári év tartozik, tehát 45 kredit megszerzése igazolandó).

- A TB tagjai a motivációt helyezik a fókuszba. Ennek lehetséges módjai:

- az egyházmegyékkel való együttműködés a lelkipásztorok tájékoztatásának és motiválásának terepe, melyet a megyei tanulmányi előadók feladatává lehet tenni
- egyházmegyei értekezleten ki lehet emelni a pozitív részvételi példákat
- bizonyos képzések esetében kapjanak kedvezményt a részvételi díjból (vagy TIREK támogatást a részvételi díj befizetéséhez) azok, akik az előző éves arányos kreditjüket megszerzték.
- motivációt jelenthet a lelkipásztorok véleményének figyelembevétele a meghirdetett alkal-makkal kapcsolatban – 7. pontban kifejtve

6. Finanszírozás

- Szükséges minden évben ingyenes alkalmakat meghirdetni összesen legalább 15 kredit értékben, hogy senki ne maradjon ki pusztán anyagi okokból.

- A meghirdetett továbbképzési alkalmak különböző árkategóriába eshetnek, függően a helyszíntől, előadóktól, időtartamtól, szállás és étkezésigénytől. Az éves továbbképzési kínálat nyilvánosságra hozatalakor a részvételi díjakat is közölni kell (beleértve az esetleges támogatottságot a fentiek értelmében).

7. TIREK lelkésztovábbképzési események szervezésének módja

A meghirdetendő alkalmak köre három forrásból állhat össze:

- lelkipásztori igények
 - egyházmegyénként a tanulmányi előadók gyűjtik össze a javaslatokat és eljuttatják azokat SRHE-nek és SRHE FTI-nek.
 - az egyházmegye minden év szeptember 30-ig megnevezhetnek a következő évre 2 olyan lelkészértekezletre szervezett tudományos előadást vagy egyházmegyei tanulmányi napot, amely beszámítható. Ezekről egy kb. 10 soros ismertetőt készítenek (a téma, időpont, helyszín)
- SRHE
 - SRHE tanárai minden év szeptember 30-ig összegyűjtik, hogy milyen továbbképzési eseményeket késznek meghirdetni a következő évre. Ezt a Szenátus jóváhagyása után eljuttatják a TB-nek
 - A továbbképzési események tartalmáról, helyszínéről, tervezett költségeiről rövid, kb. 10 soros leírást készítenek.
- SRHE FTI
 - Minden év szeptember 30-ig elkészíti javaslatát a fentieknek megfelelő módon, és a Szenátus jóváhagyása után eljuttatja a TB-nek.

A TB október 31-ig megállapítja a következő éves továbbképzési események körét a beérkezett anyagokból, és a tervezett alkalmakat eljuttatja az OTKT részére.

A továbbképzésekről tájékoztató anyag készül, melyet TIREK és SRHE online közzétesznek. Célszerű a tájékoztató füzetet nyomtatott formában is elkészíteni.

Határozati javaslat:

1. Az Egyházkerületi Közgyűlés elfogadja a Tanulmányi Bizottság beszámolóját.
2. Az Egyházkerületi Közgyűlés elfogadja a Tanulmányi Bizottság javaslatát a kötelező lelkésztovábbképzésnek a jelentésben megfogalmazottak szerinti megvalósítására.

Kelt: Sárospatak, 2025. július 14.

Dr. Barnóczki Anita
TB elnöke